

Innst. 40 S

(2012–2013)

Innstilling til Stortinget fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen

Dokument 8:118 S (2011–2012)

Innstilling fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Mette Hanekamhaug, Øyvind Korsberg, Tord Lien og Bente Thorsen om mer fysisk aktivitet i grunnskolen

Til Stortinget

Sammendrag

I dokumentet fremmes følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fremme de nødvendige forslag om fra høsten 2013 å innføre en time fysisk aktivitet hver dag for elever i grunnskolen, med en tilsvarende økning av rammetimetallet.»

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Tor Bremer, Svein Gjelseth, Stine Renate Håheim, Lotte Grepp Knutsen, Karin Yrvin og lederen Marianne Aasen, fra Fremskrittspartiet, Mette Hanekamhaug, Tord Lien og Bente Thorsen, fra Høyre, Elisabeth Aspaker, Svein Harberg og Henning Warloe, fra Sosialistisk Venstreparti, Heidi Sørensen, fra Senterpartiet, Anne Tingelstad Wøien, fra Kristelig Folkeparti, Dagrun Eriksen, og fra Venstre, Trine Skei Grande, viser til representantforslaget.

Komiteen viser til kunnskapsministerens kommentarer til forslaget i brev 23. august 2012, der det framgår at ingen land i Skandinavia har flere ti-

mer kroppsøving enn Norge. Like viktig som antallet timer er kvaliteten på opplæringen.

Komiteen vil peke på at økt aktivitetsnivå for barn og unge krever samarbeid på og mellom ulike arenaer.

Komiteen er kjent med at regjeringen våren 2013 vil legge fram en tverrdepartemental folkehelsestrategi som ledd i oppfølgingen av folkehelseloven. Komiteen viser til at det da skal vurderes en egen delstrategi for barn og unge for å synliggjøre betydningen av tidlig innsats.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at regjeringen lenge har vært opptatt av barns og ungdoms fysiske helse. Det ble innført to uketimer fysisk aktivitet på 5.–7. trinn i 2009. Fra høsten 2012 er valgfaget Fysisk aktivitet og helse innført på ungdomstrinnet. Et hovedmål er at faget skal bidra til bedre fysisk helse for den enkelte.

Flertallet mener at en ytterligere utvidelse av rammetimetallet med en time fysisk aktivitet hver dag for alle elever i grunnskolen må tas stilling til i de årlige budsjettprosessene.

Flertallet viser for øvrig til kunnskapsministerens kommentarer og har ingen ytterligere merknader.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre mener kommunene og skolene bør utnytte det lokale handlingsrommet bedre, bl.a. for å organisere skoledagen med noen lengre pauser som gir elevene større mulighet for å være fysisk aktive. Slik aktivitet kan tilrettelegges både i skolens utemiljø og i gymsaler eller andre egnede fellesrom innendørs. Disse medlemmer vil også peke på

at det i mange fag kan være helt naturlig å inkludere undervisningsmetoder som også innebærer undervisning ute og der elevene kan kombinere faglige aktiviteter med fysisk aktivitet.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre mener det er andre utfordringer i skolen som både krever større oppmerksomhet og prioritet enn en økning av rammetimetallet tilsvarende innføring av en time fysisk aktivitet daglig for elever i grunnskolen. Disse medlemmer vil peke på at resultatene fra det EU-finansierte forskningsprosjektet ENERGY viser at norske 10–12-åringer er blant de sprekste, minst overvektige og sunneste i denne aldersgruppen i Europa. Disse medlemmer mener skolen skal bidra til kunnskap om ernæring og legge til rette for fysisk aktivitet, men at dette kan ivaretas uten innføring av nye øremerkede timer til formålet.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Venstre vil derimot understreke at norske elever har betydelige utfordringer når det kommer til å beherske grunnleggende ferdigheter som lesing og regning. Disse medlemmer mener derfor tiltak for å løfte elevenes ferdigheter på disse sentrale områdene må gis førsteprioritet i tiden som kommer.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre mener fysisk aktivitet er viktig for utviklingen hos barn og unge. Regelmessig fysisk aktivitet øker konsentrasjonsevnen, gir mer fysisk og psykisk overskudd, bedrer hukommelsen og øker selvtilliten. Ved å sette av mer tid til regelmessig aktivitet vil man kunne gi barna bedre forutsetninger for læring og samtidig øke trivselen og forebygge psykiske problemer. Ved å legge til rette for daglig fysisk aktivitet i skolen vil man også kunne bidra til at barn og unge utvikler interesse og motivasjon for dette, slik at de også vil ta det med seg inn i voksen alder.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre vil understreke at den aller viktigste innsatsfaktoren for elevenes læring i skolen er læreren. Heller enn å utvide timetallet i skolen må en, av ressursmessige hensyn, prioritere tiltak knyttet til det å øke lærernes kompetanse innenfor ulike felt – også med tanke på hvordan man bedre kan tilrettelegge for økt fysisk aktivitet blant elevene.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet er opptatt av å skape en best mulig skole. Vi lever i et internasjonalt konkurransesamfunn hvor vi er en del av en global kunnskapsøkonomi.

For å henge med i denne konkurransen og også hevde oss må vi satse på utdanning, forskning og kompetanseutvikling.

Grunnlaget for en slik strategi legges etter disse medlemmers oppfatning allerede i grunnskolen. Det nytter ikke å ha en god strategi for høyere utdanning dersom en ikke har potensielt kompetente studenter. Skal en ha det, må en sørge for at alle som går ut av grunnutdanningen har grunnleggende ferdigheter og basiskompetanse. Disse medlemmer mener at dette ikke er ivaretatt i vesentlig grad i dag, all den tid en har en frafallsprosent på rundt 30 i videregående opplæring, og en av fem gutter ikke kan lese og skrive. Disse medlemmer mener derfor en må se på ulike tiltak som fremmer god læring.

Disse medlemmer er opptatt av at nye tiltak i skolen skal forankres i forskningsbasert kunnskap om hva som fungerer, og innføring av mer fysisk aktivitet i skolehverdagen er nettopp det. De siste årene har det vært gjort en omfattende forskning på hvordan læring og trening henger sammen, og en har flere internasjonale funn og erfaringer som viser en klar korrelasjon på fysisk aktivitet og kognitiv kapasitet. Disse medlemmer peker på at det både gjennom kvalitative og kvantitative studier tydelig går frem at økt fysisk aktivitet blant elevene fremmer bedre læring.

Videre mener disse medlemmer det er viktig å trekke inn den store utfordringen norsk skole har med hensyn til bråk og uro i klasserommet. Internasjonale undersøkelser viser at vi ligger svært dårlig an når det kommer til effektiv tidsutnyttelse av undervisningstimene, nettopp fordi elever og lærere rapporterer om for mye tid brukt til å forsøke å holde ro og orden. Disse medlemmer viser til et eksperiment gjort av lærerstudsenten Lars Waade ved Høgskolen i Nord-Trøndelag, som med klarhet viste at fysisk aktivitet hver dag ga mer ro og disiplin i timene.

Disse medlemmer ønsker å implementere en time fysisk aktivitet i grunnutdanningen hver dag. Dette er på linje med anbefalingene både fra Marit Breivik-utvalget, Norsk legemiddelforening, Helse- og sosialdepartementet med flere. Allerede i dag er det flere skoler i Norge som har gjennomført dette innenfor eksisterende timetall og nasjonalt gitte rammer. Disse medlemmer registrerer at disse skolene rapporterer om positive erfaringer, og ingen har valgt å reversere en slik organisering av skolehverdagen.

Disse medlemmer er også opptatt av å skape et godt miljø for læring i skolen. Opplæringsloven § 9a, om elevenes psykososiale miljø, brytes i for stor grad i dag, og disse medlemmer ser med bekymring på de høye mobbetallene en har i norsk skole. Mobbing bidrar til dårlig klassekultur, dårligere læringsmiljø og kan også ha enorme konsekvenser

for de involverte. Disse medlemmer ønsker derfor å peke på ulike funn, både fra nasjonal og internasjonal forskning, som viser at fysisk aktivitet og trening generelt sett gir en mestringsfølelse og fører til en styrking av selvfølelsen. Dette igjen har vist seg å innvirke positivt når det kommer til forebygging av mobbing.

Med bakgrunn i dette ønsker disse medlemmer å fremme følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fremme de nødvendige forslag om fra høsten 2014 å innføre én time fysisk aktivitet hver dag for elever i grunnskolen, med en tilsvarende økning av rammetimetallet.»

Forslag fra mindretall

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen fremme de nødvendige forslag om fra høsten 2014 å innføre én time fysisk

aktivitet hver dag for elever i grunnskolen, med en tilsvarende økning av rammetimetallet.

Komiteens tilråding

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og rå Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Dokument 8:118 S (2011–2012) – representantforslag fra stortingsrepresentantene Mette Hanekamhaug, Øyvind Korsberg, Tord Lien og Bente Thorsen om mer fysisk aktivitet i grunnskolen – vedlegges protokollen.

Oslo, i kirke-, utdannings- og forskningskomiteen, den 25. oktober 2012

Marianne Aasen
leder

Stine Renate Håheim
ordfører

